

LETALIŠKI PRIROČNIK

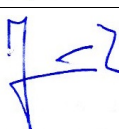
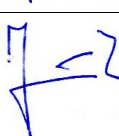
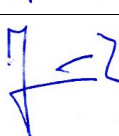
Letališče Novo mesto

(Namenoma puščena prazna stran)

ODOBRITEV DOKUMENTA

Pregledal in odobril	Matej Jevšček	20. 12. 2022	
----------------------	---------------	--------------	---

ZAPISI O VNEŠENIH REVIZIJAH

Rev. št.:	Datum izdaje:	Vnesel: (ime in priimek)	Podpis:	Opis spremembe:
00	10. 11. 2014	Gregor Cujnik		Inicialna izdaja
01	01. 04. 2017	Matej Jevšček		Posodobitve, dodani obrazci: Obveščanje ob izrednih dogodkih, Poročilo o pregledu površin za gibanje letal, PPR obrazec
02	10.11.2020	Matej Jevšček		Spremenjen podatek o magnetni deklinaciji Spremenjen položaj vetrne vreče
03	22.04.2021	Matej Jevšček		Spremenjene komunikacijske frekvence Spremenjen način vizualnih talnih signalov Uskladitev številčenja strani Uskladitev s spremembami CTR LJCE
04	01.01.2023	Matej Jevšček		Spremenjena reševalno gasilska služba Spremenjeno zdravstvena oskrba Spremenjeno odstranjevanje zrakoplova v okvari

PREJEMNIKI DOKUMENTA

V spodnji tabeli so navedeni podatki o prejemnikih dokumenta

Zap. št.	Naziv	Število	Opombe
1.	Aeroklub Novo mesto	1	Papirni original 01
2.	Javna agencija za civilno letalstvo RS (CAA)	1	Papirni original 02
3.	Spletna stran Aerokluba Novo mesto	1	Elektronska kopija

LISTA VELJAVNIH STRANI

Številka strani	Revizija	Datum
1	04	01.01.2023
2	01	01.04.2017
3	04	01.01.2023
4	04	01.01.2023
5	03	22.04.2021
6	03	22.04.2021
7	04	01.01.2023
8	03	22.04.2021
9	03	22.04.2021
9a	03	22.04.2021
10	03	22.04.2021
11	03	22.04.2021
12	03	22.04.2021
13	03	22.04.2021
14	00	10.11.2014
15	03	22.04.2021
16	03	22.04.2021
17	03	22.04.2021
17a	03	22.04.2021
Priloga 1	00	10.11.2014
Priloga 2	02	10.11.2020
Priloga 3	00	10.11.2014
Priloga 4a	03	22.04.2021
Priloga 4b	03	22.04.2021
Priloga 5	00	10.11.2014
Priloga 6	00	10.11.2014
Priloga 7	04	01.01.2023
Priloga 8	01	01.04.2017
Priloga 9	01	01.04.2017

VSEBINA

ODOBRITEV DOKUMENTA	3
ZAPISI O VNEŠENIH REVIZIJAH	3
PREJEMNIKI DOKUMENTA	3
LISTA VELJAVNIH STRANI	4
VSEBINA	5
SPLOŠNO	6
1. PODATKI O LEGI LETALIŠČA	6
2.1. Zemljepisni in administrativni podatki	6
2.2. Delovni čas	6
2.3. Zemeljska oskrba letal in potnikov	7
2.4. Možnost sezonskega čiščenja	7
2.5. Podatki o ploščadi, voznihih stezah in mestih za preverjanje lokacije	7
2.6. Ovira na območju letališča	7
2.7. Razpoložljive informacije	8
2.8. Fizične karakteristike VPS	8
2.9. Osvetlitev in vizualna sredstva	8
2.10. Zračni prostor območja letališča Novo mesto	9
2.11. Komunikacijske službe	9
2. IZVAJANJE POLETOV	9
3.1. Prileti in odleti motornih zrakoplovov	9
3.2. Šolski krog za motorna letala	9a
3.3. Šolski krog za jadralna letala	9a
3.4. Trenažne in druge cone na letališču	10
3. DOLOČILA O ORGANIZACIJI LETALIŠKIH IN LETALSKIH DEJAVNOSTI	13
4.1. Vodenje letenja (naloge in pooblastila vodje letenja)	13
4.2. Organizacija starta	13
4.3. Vožnja letal po manevrskih površinah letališča	13
4.4. Gibanje vozil in ljudi po manevrskih površinah letališča	13
4.5. Parkirišča za vozila	13
4. IZREDNI POSTOPKI NA LETALIŠČU	14
5.1. Postopek v primeru zgrešenega prileta	14
5.2. Postopek v primeru odpovedi motorja	14
5.3. Postopek v primeru odpovedi delovanja vlečne kljuke	14
5.4. Prekinitev letenja	15
5.5. Obveščanje v izrednih primerih	15
5. OSTALE POSEBNOSTI	15
6.1. Postopki za zmanjšanje obremenitve naseljenih območji s hrupom	15
6. SUBJEKTI NA LETALIŠČU	16
7.1. Pogodbeni uporabniki	16
7.2. Drugi uporabniki	16
7.3. Lastnik letališča	16
7.4. Obratovalec letališča	16
8. PRILOGE	16
9. DEFINICIJE IN KRATICE	17
10. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE	17
10.1. Čas veljavnosti	17

SPLOŠNO

Letališče Novo mesto je s svojo VPS in voznimi stezami v lasti Občine Straža. Letališki objekti (hangarji, pisarne, delavnica, črpalka za gorivo) pa so v lasti Aerokluba Novo mesto. Aeroklub Novo mesto ima z lastnikom sklenjeno pogodbo o upravljanju letališča.

Letališče Novo mesto je namenjeno športnemu letenju, razvoju letalskega turizma in športa ter ostalim spremljevalnim dejavnostim.

1. PODATKI O LEGI LETALIŠČA

2.1. Zemljepisni in administrativni podatki

Ime letališča	Letališče Novo mesto
ICAO oznaka	LJNM
ICAO referenčna koda VPS	2B
Lokalna frekvenca (kanal)	123,505
Koordinate referenčne točke (ARP)	454809N 0150622E
Nadmorska višina referenčne točke (ARP)	169 m (553 ft)
Smer in oddaljenost do najbližjega mesta	4,5 km zahodno od Novega mesta
Referenčna temperatura	27,6 °C
Magnetna variacija / Letna sprememba	Deklinacija (2020): 4°E / 0,1°E naraščajoča
Vrsta priletnih / odletnih procedur	Ne-instrumentalne VFR procedure
Naslov obratovalca	Aeroklub Novo mesto Prečna 46 8000 Novo mesto
Telefon	+386 41 987 123, +386 7 33 48 222
E-pošta	info@aknm.si
Spletna stran	www.aknm.si
ARO	ARO Slovenija / KZPS +386 4 2061 609
Meteorološka služba	Letališče LJLJ +386 4 280 45 00
Tip dovoljenega prometa	VFR

2.2. Delovni čas

Letališka administracija	Po predhodnem dogovoru z obratovalcem letališča na tel.: +386 41 987 123, +386 7 3348 222
ARO	ARO Slovenija / KZPS +386 4 2061 609
Meteorološka služba	(Letališče Ljubljana +386 4 2804 500)
Oskrba z gorivom	Samo za letala Aerokluba Novo mesto NiL
Sprejem in odprava	NiL
Opombe	Uporabniki, ki niso iz Aerokluba Novo mesto ali niso pogodbeniki, morajo za uporabo letališča vsaj 2 uri pred planiranim letom pridobiti soglasje obratovalca letališča na obrazcu PPR ali telefonsko na: +386 41 987 123, +386 7 3348 222

2.3. Zemeljska oskrba letal in potnikov

Reševalno gasilska služba	GRC Novo mesto (tel. 112)
Oprema za reševanje	Zadostno število gasilnih aparatov in prva pomoč v hangarju. RFF ktg. ni
Zdravstvena oskrba	NiL
Odstranjevanje zrakoplova v okvari	Avtovleka Velkavrh (tel. 07 334 85 10)

2.4. Možnost sezonskega čiščenja

Vrste naprav za čiščenje	NiL
Opomba	V primeru snega ali večje količine dežja, ki vpliva na trdnost površine VPS, je letališče Novo mesto zaprto! Glej NOTAM in vizualne SERA SIGNALS.

2.5. Podatki o ploščadi, voznihih stezah in mestih za preverjanje lokacije

Letališka ploščad in nosilnost	5700 kg MTOW
Širina, vrsta površine in nosilnost voznihih stez	TWY A - dolžina 550 m, širina 10 m, asfaltna površina nosilnosti 5700 kg MTOW. TWY B - dolžina 100 m, širina 10 m, utrjen makadam nosilnosti 5700 kg MTOW.
Položaj ACL in nadmorska višina	NiL
Oznake voznihih stez	Vozne steze niso označene.
Oznake mest čakanja	Mesta čakanja so označena z ustreznimi talnimi oznakami.
Oznake parkirnih mest	NiL
Opombe	Letala se parkirajo v skladu z navodili vodje letenja.

2.6. Ovira na območju letališča

Ovire	Zvonik cerkve v vasi Prečna, 1,1 km pred pragom steze 23 (458136N 0151215E). Visoko drevje desno od praga steze 05.
Opombe	-

2.7. Razpoložljive informacije

Meteorološka služba	NiL
Delovni čas	NiL
Služba odgovorna za pripravo TAF	NiL
Vrsta napovedi za pristajanje	NiL
Možnost informiranja	NiL
Dokumenti v zvezi z vzletanjem	NiL
Karte in ostali podatki razpoložljivi za informiranje	VFR karta v učilnici.
Dodatna razpoložljiva sredstva za pridobivanje informacij	NiL
ATS enote z informacijami	FIS LJLJ 118,480 INFO LJNM 123,505
Dodatne informacije	Oglasna deska pri učilnici.

2.8. Fizične karakteristike VPS

2.8.a Vzletno pristajalna steza

Smer	Dejanska smer	Dimenzije(m)	Koordinate	Nad. višina	Vrsta površine/nosilnost
05	050.47° TRUE 046° MAG	1200 x 50	45°47'55,0455 N 15°05'58,1774 E	174,78 m	Utrjena travnata površina 5700 kg
23	230.48° TRUE 226° MAG	1200 x 50	45°48'20,9934 N 15°06'43,1529 E	167,98 m	Utrjena travnata površina 5700 kg

2.8.b Dolžina, širina in vrsta površine osnovne VPS (STRIP)

STRIP	Dolžina (m)	Širina (m)	Vrsta površine/nosilnost
1	1320	80	Utrjena travnata površina / 5700 kg

2.8.c Deklarirane razdalje

Smer vzletanja	TORA	TODA	ASDA	LDA
23	1200	1200	1200	1200
05	1200	1200	1200	1200

2.9. Osvetlitev in vizualna sredstva

Osvetlitev	NiL
Vetna vreča	Položaj vetrne vreče glej priloga 2.
Označevanje VPS	Bele betonske oznake 3x1 m na robovih na razdalji 50 m, na pragu in v kotih VPS.
SERA SIGNALS	Položaj območja signalov glej priloga 2.

2.10. Zračni prostor območja letališča Novo mesto

Lateralne meje cone letališča	5 km okoli referenčne točke letališča izven CTR Cerklje
Vertikalne meje cone letališča	GND – 4500 FT MSL *
Razvrstitev zračnega prostora okoli letališča	Na razvrstitev zračnega prostora na področju letališča Novo mesto vpliva obseg aktiviranega oz. neaktiviranega zračnega prostora letališča LJCE - CTR Cerklje in TMA Cerklje 1-7 (obratovalni čas letališča LJCE je objavljen v AIP Slovenija oziroma z NOTAM sporočili serije B in C). V času odprtosti letališča LJCE je razvrstitev : G od GND do 2500 ft AGL E od 2500 ft AGL do 4500 ft MSL. Izven časa odprtosti letališča LJCE je razvrstitev G od GND do 2500 ft AGL E od 2500 ft AGL do 7500 ft MSL. Neposredno severno od letališča LJMN se nahaja t.i. nevarna cona LJ-D2, ki se razprostira od 1000 ft AGL do višine navedene v NOTAM sporočilu. Glede možne aktivnosti glej NOTAM serije B in C.
Pozivni znak	INFO NOVO MESTO
Nadmorska višina prehoda (T/A)	10500 ft MSL/
Opombe	V območju letališča se občasno izvajajo padalski skoki. V območju letališča se občasno izvajajo poleti jadralnih padalcev z vzletne točke Straški hrib.

* Pregled zračnega prostora na področju letališča Novo mesto je določen v *Uradnem listu RS št 54/2021 z dne 9.4.2021 z odredbo 1068. Odredba o določitvi volumnov zračnega prostora CTR Cerklje, TMA Cerklje 1, TMA Cerklje 2, TMA Cerklje 3, TMA Cerklje 4, TMA Cerklje 5, TMA Cerklje 6, TMA Cerklje 7, TMA Ljubljana 1 in TMA Ljubljana 4, stran 3219.* Hkrati je prikazan tudi v Prilogi 4a »Prikaz zračnega prostora na področju letališča Novo mesto - LJNM«

2.11. Komunikacijske službe

NiL	NiL
-----	-----

2. IZVAJANJE POLETOV

3.1. Prileti in odleti motornih zrakoplovov

Prileti in odleti motornih letal se izvajajo preko vstopno-izstopnih točk javljanja.

Glej prilogo 4b »Območje letališča in VFR točke javljanja letališča Novo mesto – LJNM«

Ime točke	Oznaka	Koordinate	Smer	Razdalja od letališča
Grad Hmeljnik	NN	455146N 0150910E	028°	7,6 km
Opomba: Točka javljanja se uporablja pri prihodih proti letališču iz severnih smeri. Običajno pilot iz te točke lahko pričakuje prelet vzletno pristajalne steze* in vključevanje v desni šolski krog za stezo 05, ali vključevanje v dolgi finale za stezo 23. *pri preletu VPS naj bo pozornost usmerjena na padalsko cono in drug možen promet v šolskem krogu.				

Ime točke	Oznaka	Koordinate	Smer	Razdalja od letališča
Meniška vas	NS	454536N 0150224E	230°	5,7 km
Opomba: Točka javljanja se uporablja pri prihodih proti letališču iz zahodnih smeri. V običajni situaciji pilot iz te točke lahko pričakuje vključevanje v levi šolski krog za stezo 23, ali vključevanje v dolgi final za stezo 05.				

Tudi če na letališču ni aktivnosti letenja, se tako v priletu kot pri odletu izvaja slepo oddajanje svoje pozicije in namenov na kanalu 123,505.

3.2. Šolski krog za motorna letala

Šolski krog je pri letenju v smeri 23 levi, pri letenju v smeri 05 desni (vedno na južni strani VPS) - višina šolskega kroga je 1500 ft (475 m) QNH (300 m QFE).

Glej prilogo 4b »Območje letališča in VFR točke javljanja letališča Novo mesto – LJNM«.

3.3. Šolski krog za jadralna letala

Cona jadralnih letal za letenje v šolskem krogu je 500 m bočno od znaka "T" na južni strani VPS - minimalna višina odpenjanja jadralnih letal v coni je 250 - 300 m QFE, minimalna višina vstopa v šolski krog jadralnih letal je 200 m QFE. Šolski krog je levi ali desni glede na smer pristajanja 23 ali 05 (vedno na južni strani VPS).

3.4. Trenažne in druge cone na letališču

Glej Prilogo 4c »Trenažne in druge cone letališča Novo mesto – LJNM«

3.4.1. Pilotažne cone za motorna letala:

Pilot mora po radijski zvezi obvezno sporočati začetek in konec dela v vseh pilotažnih conah.

Cona 1: center cone je železniška postaja Birčna vas. Cona ima radij 2 km in je od praga 23 VPS oddaljena jugo - vzhodno 6 km v smeri 153°;

- odhod v cono 1 je iz pozicije 2. zavoja šolskega kroga v dvigovanju;
- povratek iz cone 1 je na pozicijo 3. zavoja šolskega kroga;
- višina dela v coni 1 je 2500 - 4000 FT (800 - 1300 m) QNH.

Cona 3: center cone je vas Jablan. Cona 3 ima radij 2 km in je od praga 23 VPS oddaljena severo - zahodno 4 km v smeri 337°;

- odhod v cono 3 je pri letenju v smeri 23 iz pozicije 3. zavoja šolskega kroga v dvigovanju;
- povratek iz cone 3 je v smeri VPS, katero preletimo nad znakom "T" na višini 2000 FT QNH in se vključimo v šolski krog v zniževanju na 1500 FT (475m) QNH;
- odhod v cono 3 pri letenju v smeri 05 je po šolskem krogu v dvigovanju in nad znakom "T" odletimo v cono 3;- povratek iz cone 3 pri letenju v smeri 05 je enak, kot pri letenju v smeri 23;
- višina dela v coni 3 je 2500 - 4000 FT (800 - 1300 m) QNH.

Cona 4 je rezervna cona. Center cone 4 je nad sredino VPS z radijem 2 km;

- odhod v cono in povratek iz cone 4 je iz šolskega kroga v dvigovanju oziroma v spuščanju na višino 1500 FT (475 m) QNH nad znakom "T";
- višina dela v coni 4 je 2000 - 4000 FT (600 - 1300 m) QNH.

3.4.2. Cona skupinskega letenja je celotna cona letališča Novo mesto;

Odhod pri skupinskem letenju v smeri 23 je po podaljšanju leta od točke 1. zavoja šolskega kroga v dvigovanju do kraja Dolenjske Toplice oz. do formiranja skupine;

Pri letenju v smeri 05 se skupina formira po desnem šolskem krogu v dvigovanju in nadaljuje let nad letališčem v smeri 05 do točke 1. zavoja šolskega kroga, od koder skupina odleti na skupinsko letenje v coni letališča Novo mesto;

Minimalna višina v coni skupinskega letenja je 1000 ft (300 m);

Po končanem delu v coni prileti skupina nad VPS v smeri pristajanja (praviloma na višini 1000 ft QNH) in se nad znakom "T" razide; letala posamezno vstopajo v šolski krog s potrebnim razdvajanjem za posamezno pristajanje na VPS.

3.4.3. Cona preizkusa letal je cona 4 nad VPS

Postopek odhoda in povratka v cono preizkusa letal - glej pod cona 4.

Delo v coni po navodilih za preizkus posameznega tipa letal.

3.4.4. Cona jadranja in letenje z jadralnimi letali

Cona jadranja je celotna cona letališča Novo mesto.

Pobočno jadranje se izvaja predvsem nad pobočji Straške gore (Srebotnik - 593 m) in zahodnimi pobočji Roga (Sv. Peter - 888 m, Pogorelski hrib - 816 m).

Višina jadralnega letenja v coni letališča je omejena s kontroliranim zračnim prostorom razreda D. V času odprtosti letališča Cerklje ob Krki je spodnja meja kontroliranega zračnega prostora nižja kot v času zaprtosti. Prikaz zračnega prostora je naveden v AIP Slovenia oziroma ga prikazuje Priloga 4a Prikaz zračnega prostora na področju letališča Novo mesto.

Vzletanje jadralnih letal s pomočjo aero-vleka ali vitle v smeri 23 se izvaja z leve strani od osi VPS, dvigovanje je po levem šolskem krogu za jadralna letala (ki je znotraj šolskega kroga za motorna letala) do višine, normalne za odpenjanje jadralnega letala.

Vzletanje jadralnih letal s pomočjo aero-vleka ali vitle v smeri 05 se izvaja z desne strani od osi VPS in dvigovanje po desnem šolskem krogu do višine odpenjanja.

Pri prihodu z jadranja na pristajanje je minimalna višina vstopa v cono jadralnih letal (500 m bočno od znaka "T" na južni strani VPS) 525 m QNH (350 m QFE);

Jadralna letala ne smejo preletati ali vstopati v šolski krog za motorna letala na višini, ki je manjša od 575 m QNH (400 m QFE) - pri tem je obvezna radijska zveza z vodjem letenja.

Prepovedano je jadranje v oblakih brez predhodnega dogovora in dovoljenja vodje letenja in brez ustrezne opreme jadralnega letala, zagotovljene radijske zveze in usposobljenosti pilota za tako letenje.

3.4.5. Coni čakanja

Coni čakanja sta nad točko **NN – Grad Hmeljnik** za prihod iz severne in vzhodne smeri ter **NS - Meniška vas** za prihod iz južne in zahodne smeri.

Višina čakanja nad točko NN je praviloma 2500 ft (800 m) QNH.

Višina čakanja nad točko NS je praviloma 3000 ft (900 m) QNH.

Pri čakanju nad točko NS- Meniška vas je potrebna posebna pozornost, ker je na tem območju pričakovati aktivnost jadralnih padalcev in zmajarjev ter jadranje jadralnih letal.

Pri prihodu iz cone čakanja je višina nadleta VPS 2000 ft (600 m) QNH za manever vstopa v šolski krog in za pristajanje na letališču Novo mesto.

3.4.6. Cona padalskih skokov

Cona padalskih skokov je 500 m bočno (desno oziroma severno) od priletne ravnine za pristajanje na VPS v smeri 23 v bližini hangarja.

Dvigovanje letala za metanje padalcev se odvija po šolskem krogu tako, da na točki 3. zavoja šolskega kroga izstopi in nadaljuje let do kraja Bršljin v dvigovanju do določene višine in nato v smeri 260° leti v nalet za skakanje padalcev.

V času skakanja padalcev je za jadralna in motorna letala ter druge zrakoplove prepovedano letenje v coni padalskih skokov.

3.4.7. Cona modelarskih aktivnosti

Cona modelarskih aktivnosti je določena na koncu letališča in VPS za smer 05.

Modelarske aktivnosti se odvijajo v dogovoru z vodjem letenja.

Po potrebi se ob večjih modelarskih prireditvah na letališču Novo mesto omeji letenje jadralnih in motornih letal in izda NOTAM.

3.4.8. Prepovedane cone

So vsa večja naselja in mesta izpod dovoljene višine po predpisih o letenju zrakoplovov in po pravilih za VFR letenje.

Drugih prepovedanih con na območju letališča Novo mesto ni.

3.4.9. Razdvajanje letal

V coni letališča Novo mesto se razdvajanje letal izvaja po pravilih letenja v VFR pogojih in po vzpostavitvi radijske zveze po navodilih vodje letenja na letališču Novo mesto.

4. ORGANIZACIJA LETALIŠKIH IN LETALSKIH DEJAVNOSTI

Načini in postopki za varno vzletanje in pristajanje zrakoplovov na Letališču Novo mesto (na katerem niso organizirane navigacijske službe zračnega prometa) v skladu s 116. členom Zakona o letalstvu določa obratovalec letališča in niso skladni s SERA.3225 in SERA.2005 ter Appendix 1, SIGNALS.

4.1. Vodenje letenja (*naloge in pooblastila vodje letenja*)

Vodja letenja je pooblaščen oseba upravljavca letališča s primernimi kvalifikacijami. Dolžnost vodje letenja je, da koordinira letalske dejavnosti na letališču, tako da potekajo v skladu s predpisi in maksimalno varno. Vsi udeleženci v dejavnostih na letališču so se dolžni upoštevati njegova navodila. [Vodja letenja lahko podaja izključno samo informacije o znanem prometu.](#)

Ko Aeroklub Novo mesto, kot obratovalec letališča ne izvaja aktivnosti in vodja letenja ni prisoten, se letenje izvaja skladno z določili tega priročnika in veljavne regulative. Vsi uporabniki letališča so dolžni med svojimi aktivnostmi imeti vključeno radijsko postajo na kanalu 123,505.

4.2. Organizacija starta

Start se postavi v skladu z navodili in pravili za letenje zrakoplovov v VFR pogojih, označevanje pa se izvede v skladu s točko 3.2 dodatka 1 Izvedbene uredbe komisije (EU) št. 923/2012. Pred začetkom letenja se obvezno vključi radijska postaja na kanalu 123,505.

Pred začetkom letenja pooblaščen oseba obratovalca letališča pregleda stanje vzletno-pristajalne steze in manevrskih površin ter odstrani vse, kar bi lahko ogrozilo varnost letenja. O tem napiše poročilo (priloga št. 8), ki se hrani v letališki pisarni najmanj 90 dni.

4.3. Vožnja letal po manevrskih površinah letališča

Letala lahko vozijo samo po določenih površinah, navedenih v tem navodilu in po navodilih vodje letenja. Hitrost vožnje letal po stezah za vožnjo je do 20 km/h in 10 km/h po ploščadi.

4.4. Gibanje vozil in ljudi po manevrskih površinah letališča

Vožnja vozil in gibanje ljudi po manevrskih površinah je strogo omejena in jo lahko dovoli le vodja letenja oz. s strani upravljavca pooblaščen oseba.

Letališče ni ograjeno, so pa na vseh dohodnih površinah nameščene zapornice in/ali opozorilne table z napisi o prepovedi prehoda. Ob intenzivnem letenju ali prireditvah na letališču se določi redarje, ki skrbijo za varnost.

Obiskovalcem in nepooblaščenim osebam je dostop na manevrske površine letališča prepovedan oz. dovoljen le v spremstvu pooblaščen osebe.

4.5. Parkirišča za vozila

Parkiranje osebnih vozil je možna samo na zato namenjenih površinah na parkirišču pred zapornico, ki preprečuje dostop na letališko ploščad pred hangarjem.

5. IZREDNI POSTOPKI NA LETALIŠČU

5.1. *Postopek v primeru zgrešenega prileta*

V primeru neuspelega prileta se pilot vključi v šolski krog za naslednji prilet.

5.2. *Postopek v primeru odpovedi motorja*

Pilot se mora pri odpovedi motorja ravnati po navodilih opisanih v priročniku posameznega tipa zrakoplova.

Priporočljivo pa je naslednje:

Velika dolžina VPS in osnovne steze omogoča v primeru odpovedi delovanja motorja do višine 50 m ponovni pristanek na VPS oziroma v predpoljih, zato je postopek naslednji:

- **prekinjen vzlet v smeri 23 do 50 m višine:** zagotovimo hitrost in nadaljujemo v smeri 23 in pristanemo na VPS oziroma na predpolje pred pragom 05;
- **prekinjen vzlet v smeri 05 do 50 m višine:** postopek je enak, kot v smeri 23, če to ni mogoče pristanemo levo na vozno stezo A.
- **prekinjen vzlet v smeri 23 od 50 do 100 m višine:** zagotovimo hitrost letalu in če smo v poziciji, da ne moremo več pristati na VPS ali predpolje v smeri vzleta, potem blago zavijemo v levo (do 90°) proti reki Krki in pristanemo na terene v tej smeri;
- **prekinjen vzlet v smeri 05 od 50 do 100 m višine:** zagotovimo hitrost letalu in če smo v poziciji, da ne moremo več pristati na VPS ali predpolje v smeri vzleta, potem zavijemo v levo in pristanemo na travnato površino starega letališča ob Temenici (nasproti hangarja).

Odpoved delovanja motorja med drugim in tretjim zavojem šolskega kroga:

- ne glede na smer vzleta v odvisnosti od višine in oddaljenosti oceniti, če se lahko varno pristane na VPS;
- če ni dovolj višine ali pa smo preveč oddaljeni od VPS, izberemo za prisilni pristanek zunaj letališča teren na južni strani VPS, kjer je dovolj ugodnih terenov za varen prisilni pristanek in pristanemo;
- o nameravanem prisilnem pristanku po radijski zvezi, če situacija dopušča, takoj obvestimo vodjo letenja.

5.3. *Postopek v primeru odpovedi delovanja vlečne kljuke*

Vlečna vrv se ne odpne od jadralnega letala:

- ko je dosežena potrebna višina v coni za jadralna letala in če se vlečna vrv ne odpne od jadralnega letala, pilot jadralnega letala najprej po radijski zvezi obvesti pilota vlečnega letala o nastali situaciji in tedaj pilot vlečnega letala odpne vlečno vrv;
- pilot jadralnega letala nato napravi šolski krog tako, da bo v 4. zavoju imel višino najmanj 150 m QFE in z večjo višino pristal na VPS ter se izognil oviram, v katere bi se pri pristanku lahko zapletla vlečna vrv;
- pri pristajanju pilot jadralnega letala ravna zelo pazljivo in z eno roko vleče ročico za odpenjanje vlečne vrvi, da bi se ta sama odpela.

Vlečna vrv ne odpade od vlečnega letala:

- če po preletu točke za odmetavanje vlečne vrvi ta ni odpadla, pilota opozorimo po radijski zvezi, nakar pilot postopek za odmetavanje vrvi še enkrat ponovi;
- če tudi po ponovljenem postopku vlečna vrv ne odpade od vlečnega letala, bo pilot zadržal višino 100 m nad terenom in privedel letalo na pristajanje z večjo višino na začetku VPS in pristal z vrvjo.

Vlečna vrv se ne odpne od jadralnega in tudi ne od motornega vlečnega letala:

- oba pilota se najprej po radijski zvezi sporazumeta o postopku in nato z največjo pazljivostjo izvedeta šolski krog skupaj v aero-vleku in pristaneta skupaj.

Vzletanje s pomočjo vitle

Postopki ob prekinitvi delovanja vitle ali pretrganju vlečne vrvi so isti kot pri odpovedi delovanja motorja na motornem letalu z razliko, da si mora jadralno letalo takoj zagotoviti hitrost v drsnem kotu in pristaja v isti smeri na VPS ob desnem robu.

5.4. Prekinitev letenja

Prekinitev letenja med obratovalnim časom se uveljavi, če vodja letenja oz. pooblaščen oseba upravljavca letališča ugotovi, da so nastali taki pogoji, da letališče ni primerno za obratovanje delno (samo VPS) ali v celoti za vse dejavnosti.

Vodja letenja v primeru nesreče oziroma izrednega dogodka o tem obvesti uporabnike po radijski zvezi in postavi znak (rumen križ na rdeči podlagi) za zaprtje VPS in voznih poti.

5.5. Obveščanje v izrednih primerih

Takoj se zavaruje mesto izrednega dogodka in ukrepa za takojšnje reševanje ljudi in premoženja. Glede na značaj izrednega dogodka, se obvesti navedene organizacije ali osebe (priloga št. 7):

Izredni dogodek	Naziv organizacije ali osebe
Poškodovani ljudje, potrebno tehnično reševanje, požar	CENTER ZA OBVEŠČANJE (112)
Kraja, vlom, kaznivo dejanje	POLICIJA (113)
Prisilni pristanek, izguba zrakoplova	KONTROLA ZRAČNEGA PROMETA SLOVENIJE (+386 4 2061 609)
Primeri, ki vplivajo na varnost	VODJA SISTEMA VARNOSTI

Pooblaščen oseba obratovalca letališča tudi poskrbi za postavitve SERA oznak.

6. OSTALE POSEBNOSTI

6.1. Postopki za zmanjšanje obremenitve naseljenih območij s hrupom

Letališče leži v bližini večjih naselij (Straža in Prečna), ter mesta Novo mesto. Ob izvajanju motornega letenja se je potrebno držati predpisov o minimalnih višinah iznad naseljenimi področji.

Vsi piloti motornih zrakoplovov naj letijo v režimih letenja, ki so najmanj hrupni za posamezne tipe zrakoplova. To velja tudi za spuščanje in prilet na VPS.

7. SUBJEKTI NA LETALIŠČU

7.1. Pogodbeni uporabniki

Pogodbeni uporabniki letališča Novo mesto so organizacije ali posamezniki, ki svoje letalske dejavnosti izvajajo na letališču Novo mesto in imajo z upravljavcem letališča sklenjeno pogodbo.

7.2. Drugi uporabniki

Drugi uporabniki so vsi tisti, ki občasno izvajajo svoje dejavnosti na letališču in nimajo z upravljavcem sklenjene pogodbe in uporabljajo letališče skladno z letalsko zakonodajo in s tem pravilnikom.

7.3. Lastnik letališča

Občina Straža
Ulica talcev 9
8351 Straža

Tel: +386 7 38 48 550
faks: +386 7 38 48 558
e-pošta: info@obcina-straza.si

Odgovorna oseba: Župan Občine Straža

7.4. Upravljavec letališča

Aeroklub Novo mesto
Prečna 46
8000 Novo mesto

Tel: +386 7 334 82 22
Mob: +386 41 987 123
e-mail: info@aknm.si

Odgovorna oseba: Predsednik Aerokluba Novo mesto

8. PRILOGE

Priloga št. 1: Prikaz umestitve letališča Novo mesto v prostor

Priloga št. 2: Načrt letališča Novo mesto z mejami letališča

Priloga št. 3: Analiza topografskih pogojev letališča Novo mesto

Priloga št. 4a Prikaz zračnega prostora na področju letališča Novo mesto - LJNM

Priloga št. 4b: Območje letališča in VFR točke javljanja letališča Novo mesto – LJNM

Priloga št. 5: Tehnično poročilo o izvedbi meritev na letališču Novo mesto

Priloga št. 6: Referenčna temperatura za letališče Novo mesto

Priloga št. 7: Obveščanje ob izrednih dogodkih

Priloga št. 8: Poročilo o pregledu površin za gibanje letal

Priloga št. 9: PPR obrazec

9. DEFINICIJE IN KRATICE

ACL	Altimeter Check Location (točka preverjanja višinomera)
AFIS	Aerodrom Flight Information Service
AGL	Above Ground Level (višina nad terenom)
APP	Approach
ASDA	Accelerate-stop Distance Available
ATS	Air Traffic Service
CTR	Control zone
FIS	Flight Information Service
LDA	Landing Distance Available
MHz	Megahertz
MSL	Mean Sea Level
MTOW	Maximum Take-off Weight
NiL	Not in List
NOTAM	Notice to Airman
QFE	Atmosferski pritisk na višini letališča
QNH	Atmosferski pritisk na nadmorski višini 0
PPR	Permission request form (dovoljenje za pristanek)
RWY	Runway (vzletno-pristajalna steza)
TMA	Terminal Control Area
TODA	Take-off Distance Available
TORA	Take-off Run Available
TWY	Taxiway (steza za vožnjo letal)
TWR	Tower
VFR	Visual Flight Rules
VPS	Vzletno-pristajalna steza

10. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Ta priročnik je napisan in podpisan v dveh izvodih ter prične veljati po podpisu pooblaščen osebe Aerokluba Novo mesto in z datumom uveljavitve.

10.1. Čas veljavnosti

Navodila veljajo do preklica oziroma do izdaje novih navodil.